

ninger derover, som kan forudsættes at holde Stik i Praksis, det afhænger nemlig i høj Grad af de politiske Forhold paa den Tid, Valgene foregaar. Men en Ting kan man naa gennem det bundne Omvalg, man kan i hvert Fald faa Vægtkaalen til at svinge en Gang til, og antagelig vil dette kunne hjælpe til at skaffe en noget bedre Balance i de politiske Forhold, end hvis man helt ud bliver ved Regeringsforslaget. Hvis vi til Lovforslaget knytter Omvalgssystemet, undgaar vi endvidere det overordentlig uheldige Forhold, at en Mængde, maaske et Flertal, af Folketingets Medlemmer kommer til at sidde paa $\frac{1}{3}$ eller maaske $\frac{1}{4}$ af de i Kredsene afgivne Stemmer. Dette anser jeg for overordentlig heldigt. Det er ikke godt for en Repræsentant, at han ikke sidder paa Flertallet af de i hans Kreds afgivne Stemmer. Og man vil undgaa een Ting til — en Ting, som let vil komme til at skade den politiske Udvikling i Fremtiden —, nemlig at de forskellige politiske Partier for en væsentlig Del kommer til at staa som repræsenterende hver sin Landsdel — det ærede Medlem for Horsens Landkreds (P. Th. Nielsen) var en Smule inde paa det. Med det sidste Valg for Øje vil man se, at det i Fremtiden, hvis ikke Omvalgssystemet knyttes sammen med Lovforslaget, let kommer til at stille sig saaledes, at Landet Øst for Store Bælt i det store og hele bliver de Radikales og Socialdemokraternes Eje, Fyn bliver noget delt, og Venstre faar sit Domicil i Jylland — Højre faar nogle Mandater i København, enkelte spredte paa Øerne, og maa for Resten leve af Tillægsmandater. Jeg tror ikke, at det vil give heldige politiske Forhold. Det vil ikke gavne den politiske Udvikling, naar de politiske Partier for en stor Del bliver henvist til hver sin Landsdel, men dette vil sikkert blive Tilfældet.

Det vilde derfor være heldigt, om man gik til at forbinde det bundne Omvalg med den foreslaaede Ordning. Hvis man ikke gaar dertil, vil man nemlig gøre sit til at befæste Muligheden af Aftaler mellem Radikale og Socialdemokrater forud for hvert Valg — en Ting, som for øvrigt blev antydet af den højtærede Indenrigsminister ved en Tale, han for en Tid siden holdt i Odense —, jeg siger udtrykkelig „antydte“, thi det blev ikke sagt rent ud, og det ærede Medlem fra Bogense (G. Fog-Petersen) har været ude med noget lignende øvre i sin Valgkreds. Og hvis det bliver Tilfældet, at Socialdemokrater og Radikale i Fremtiden som oftest træffer Aftale forud for Val-

gene, kan de derigennem skaffe sig en Fordel, og saa kan Venstre og Højre nøjes med den Suppleringsretfærdighed, som kan naas gennem de 13 Tillægsmandater. Jeg forstaar i og for sig godt, at de to nuværende Regeringspartier gaar stærkt i Ilden for den Ordning. Men Venstrevælgerne har saavist ingen Grund til at være begejstrede for den Ordning, der er foreslaaet af Regeringen. Det bliver nemlig Venstre, der kommer til at betale Krigsomkostningerne ved den, og for at gøre disse Krigsomkostninger saa smaa som muligt og for efter et muligt Nederlag i Fremtiden at skabe Betingelser for, at der igen kan faas Oprensning, er det, jeg har foreslaaet at knytte det bundne Omvalg til det foreslaaede System. Ikke fordi jeg er glad for dette System i det hele taget; jeg mener, det er et uheldigt System, fordi det i Virkeligheden hverken er Fugl eller Fisk; men skal vi have det, gælder det da om at faa Ulemperne gjort saa smaa som muligt, og Ulemperne bliver efter min Mening formindsket derigennem, at det bundne Omvalg knyttes sammen med det.

Jeg skal dernæst gøre nogle Bemærkninger om det næste Ændringsforslag, jeg har tilladt mig at stille, nemlig Forslaget om at skille København—Frederiksberg ud fra det øvrige Land. Jeg skal først fremsætte nogle Oplysninger om det gennemsnitlige Indbyggerantal i de københavnske og det øvrige Lands Valgkredse gennem et vist Tidsrum. Hvis man vil læse Bilag 2 i Udvalgets Betænkning, viser det sig, at i 1850 havde Hovedstaden 14,441 Indbyggere pr. Kreds, medens det øvrige Land samme Aar havde 14,045. Det Aar var der altsaa kun en Forskel i det gennemsnitlige Indbyggerantal af ca. 400. I 1870 havde Hovedstaden 17,598 Indbyggere pr. Kreds, det øvrige Land derimod 15,755. Forskellen er vokset til 1,843. Saa gaar Oplysningerne ikke længere i Bilag 2. Jeg kunde imidlertid have ønsket, at man havde fortsat og vist, hvordan det stillede sig under den Valgordning, som blev gennemført i 1894, en Valgordning, der jo byggede paa Folketællingen i 1890. Efter Valgordningen af 1894 fik Hovedstaden, København—Frederiksberg, 22,488 Indbyggere pr. Kreds, medens det øvrige Land fik 18,495. Med andre Ord, man er naaet op til en Forskel af ca. 4,000 Indbyggere pr. Kreds. Fortsætter vi atter 20 Aar frem i Tiden og ser paa det foreliggende Lovforslag, der bygger paa Folketællingen af 1911, stiller Forholdet sig saaledes, at Hovedstaden har 22,376 Indbyggere pr.